

19 Fritak for formuesskatt på engangserstatningsutbetaling til barn ved tap av forsørger

19.1 Innledning

Når barn mottar engangserstatning ved tap av forsørger, skattlegges ikke erstatningsbeløpet som inntekt på utbetalingstidspunktet. Barnet er imidlertid skattepliktig for avkastningen av erstatningsbeløpet etter hovedregelen for kapitalinntekt i skatteloven § 5-1, og den delen av erstatningen som er i behold vil være skattepliktig formue etter skatteloven § 4-1.

Etter gjeldende rett er barn som mottar engangserstatning for personskade etter reglene i skadeserstatningsloven kapittel 3, fritatt for formuesskatt på beløpet frem til og med det året de fyller 21 år, jf. skatteloven § 4-22 første ledd. Departementet foreslår at denne regelen utvides til også å omfatte barn som mottar engangserstatning ved tap av forsørger. Det er vanlig å plassere engangserstatning til barn i livrenteforsikring, og skattefritaket vil gjelde også en slik plassering av erstatningskapitalen, forutsatt tilstrekkelig sammenheng mellom erstatningskapitalen og livrenten. Forslaget i kapittel 5 i proposisjonen om generell skatteplikt for formue i livrenteforsikring vil dermed ikke ha effekt for barn som har eller får plassert sin erstatningskapital som nevnt i en slik polise. Fra fylte 22 år vil de ordinære formuesskattereglene gjelde, dvs. også skatteplikt på livrentepoliser etter det nevnte forslaget, med mindre de foreslåtte unntaksreglene for visse poliser blir anvendelige.

19.2 Departementets vurderinger og forslag

Formuesfritaksregelen for barn som har fått erstatning for personskade i skatteloven § 4-22, er en lovfesting av Skattedirektoratets lempningspraksis i tilsvarende saker. Fritaksregelen er begrunnet i at de personskadde barna opplever en belastende situasjon, og at det anses uforholdsmessig tyngende å fastholde hele skatten for denne gruppen skattytere.

Lignende hensyn gjør seg gjeldende i tilfeller der barn mottar engangserstatning ved tap av for-

sørger. I tillegg til å oppleve en vanskelig situasjon som følge av dødsfallet, vil mange også oppleve at den økonomiske situasjonen forverres fordi en forsørger har falt fra. Barna vil ofte ha en begrenset skatteevne som følge av at de ikke selv har arbeidsinntekt. En eventuell formuesskatt må derfor dekkes av avkastningen av erstatningsutbetalingen eller av eventuell gjenlevende forelder.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at gjeldende regel om fritak for formuesskatt i skatteloven § 4-22 utvides til å omfatte engangserstatning ved tap av forsørger etter reglene i skadeserstatningsloven kapittel 3. Fritaket gjelder frem til og med det inntektsåret barnet fyller 21 år. Fritaket omfatter erstatningsbeløpet, uansett plasseringsmåte, forutsatt tilstrekkelig sammenheng mellom erstatningskapitalen og plasseringen, og vil derfor også kunne fritta en livrenteforsikring fra formuesbeskatning så lenge barnet ikke har fylt 22 år.

Departementet foreslår ingen endringer i dagens regler om ordinær skatteplikt for avkastning av erstatningskapitalen. Det vises i denne forbindelse til Ot. prp. nr. 1 (2005–2006) kapittel 7, avsnitt 7.3. Ved plassering i livrente vil således de vanlige regler for inntektsbeskatning av avkastning på livrente gjelde.

Departementet viser til forslag til nytt annet ledd i skatteloven § 4-22. Det foreslås at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007.

19.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det legges til grunn at erstatningskapital i de relevante tilfeller i praksis har vært fritatt for formuesskatt også tidligere, gjennom formuesskattefritaket for livrenter, som nå oppheves, jf. avsnitt 5.4.2. Lovendringen har derfor isolert sett ingen provenyeffekt. Lovendringen antas ikke å medføre administrative utfordringer av betydning. Det antas under enhver omstendighet at disse kan avhjelpes gjennom en nærmere forskriftsregulering som gjeldende lov gir hjemmel til.